

ใบความรู้ เรื่อง การจัดตกแต่งบ้าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง บ้านน่าอยู่
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การจัดตกแต่งบ้าน
รายวิชา การงานอาชีพ ๑ รหัสวิชา ง ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

∞ การจัดตกแต่งบ้าน ∞

การจัดตกแต่งบ้านให้น่าอยู่และสร้างความพอใจให้สมาชิกในครอบครัวอย่างแท้จริง จะต้องตอบสนองความต้องการ ความจำเป็น และกิจกรรมของครอบครัวด้วย ดังนั้น ผู้จัดตกแต่งบ้านจึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบของการจัดตกแต่งบ้าน

๑. **สี** การตกแต่งที่สวยงามต้องรู้จักนำทฤษฎีสีต่าง ๆ มาใช้ให้ถูกต้องเพราะสีต่าง ๆ นั้นให้ความหมายและความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่น

สีขาว	หมายถึง	ความบริสุทธิ์
สีเหลือง	หมายถึง	สีแห่งความสุข ความอบอุ่น
สีชมพู	หมายถึง	ความสวยงาม ความนุ่มนวล และบอบบาง
สีแดง	หมายถึง	อารมณ์รุนแรงและความรู้สึกเข้มแข็ง
สีเขียว	หมายถึง	สงบสุข เจริญสงบ ซื่อสัตย์
สีฟ้า	หมายถึง	สงบสุข เยือกเย็น
สีม่วง	หมายถึง	สีแห่งความซื่อสัตย์และจงรักภักดี

สีแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

- **สีร้อน** ให้ความรู้สึกอบอุ่น มองดูขนาดใหญ่ขึ้น ไม่อยู่นิ่ง ได้แก่ สีเหลือง สีส้ม สีชมพู สีแดง
- **สีเย็น** ให้ความรู้สึกเยือกเย็น สุขุม สงบ มองดูขนาดเล็กลง ได้แก่ สีน้ำเงิน สีฟ้า สีม่วง สีเขียว

๒. **จุดสนใจ** บางห้องที่เรามองเข้าไปแล้วเห็นทันทีว่าตรงไหนเป็นจุดสนใจ

๓. **ความเป็นสัดส่วน** สมาชิกในครอบครัวมีกี่คน จำเป็นต้องกันห้องให้เป็นสัดส่วน ให้ได้อยู่ตามลำพังเพื่อการนอนหลับพักผ่อน หรือเมื่อเวลาต้องการความเงียบสงบ ถ้าไม่สามารถจัดให้มีห้องตามลำพังได้ก็ควรมีตู้ โต๊ะ ลิ้นชักส่วนตัว หรือ มีมุมสงบในบริเวณบ้านให้ทุกคนได้รู้สึกถึงความเป็นส่วนตัว

๔. **ความสมดุล** ความเข้าที่ของห้อง เช่น เฟอร์นิเจอร์

๕. **ความสะอาด** ในการจัดตกแต่งห้องต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นส่วนใหญ่ ห้องที่ปูด้วยวัสดุต่าง ๆ

๖. **ความประหยัด** การจัดตกแต่งบ้านไม่จำเป็นต้องซื้อหาสิ่งของเครื่องประดับมาตกแต่งให้สิ้นเปลืองเกินความจำเป็น บางครั้งเราอาจให้สมาชิกในครอบครัวใช้ความรู้ความสามารถในการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้จากเศษวัสดุ หรือวัสดุที่มีมากในท้องถิ่น หรือดัดแปลงของเดิมที่มีอยู่แล้วให้เป็นของใหม่ขึ้น แล้วนำมาประดับตกแต่งบ้านได้

๗. **ความปลอดภัย** ไม่ควรเลือกเครื่องเรือนเครื่องใช้ที่มีมุมแหลมหรือแตกง่าย ไม่ควรจัดวางสิ่งของเกะกะขวางทางบริเวณที่ต้องผ่านเข้าออก เช่น บันได บริเวณที่ได้รับแสงสว่างไม่เพียงพอ ควรติดตั้งไฟฟ้าให้แสงสว่าง

๘. ความสะดวกสบาย การจัดหาเครื่องเรือนควรเลือกให้เหมาะสมกับขนาดเนื้อที่ที่มีอยู่ เลือกเครื่องเรือนที่ดูแลรักษาทำความสะอาดง่าย การจัดวางเครื่องเรือนเครื่องใช้ควรให้สะดวกต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ควรจัดวางเครื่องเรือนเครื่องใช้ในบ้านให้มากเกินความจำเป็น เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด ไม่สะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

๙. การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของครอบครัว การจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้านควรให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและช่วยในการจัดตกแต่ง เพราะบ้านเป็นสถานที่ที่ทุกคนอยู่อาศัยร่วมกัน ควรจัดเนื้อที่ให้สอยให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน และมีโอกาสที่จะทำกิจกรรมที่เป็นส่วนตัวได้บ้างตามความเหมาะสม

๑๐. ความมีระเบียบ จัดวางสิ่งของให้มีระเบียบ ไม่วางของเกะกะ

๑๑. การทิ้งขยะมูลฝอยและกำจัดน้ำเสีย เช่น การแยกขยะตามสี

๑๒. ทิศทางลมและการระบายของอากาศ ห้อง หน้าต่าง ประตู อยู่ตรงกันทำให้อากาศหมุนเวียนสะดวก มีลมถ่ายเทเข้าออกสะดวก มีแสงแดดเพียงพอและแสงสว่างส่องทั่วถึง

๑๓. ประโยชน์ใช้สอย ใน ๑ ห้อง สามารถทำได้หลายอย่าง เช่น ห้องรับแขก เมื่อไม่มีแขกมาสามารถเปลี่ยนเป็นห้องนั่งเล่นได้

๑๔. แสงสว่าง ภายในบ้านควรมีแสงสว่างที่เพียงพอ สามารถใช้การทาสีอ่อนกับผนังและเพดานจะทำให้ห้องดูสว่างขึ้น

การจัดและตกแต่งห้องต่าง ๆ

บ้านหนึ่ง ๆ ควรมีเนื้อที่ซึ่งทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้ ห้องรับแขก ห้องรับประทานอาหาร ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องครัว และห้องเก็บของ การจัดและตกแต่งห้องต่าง ๆ มีดังนี้

๑. **ห้องรับแขก** ควรอยู่ส่วนหน้าของบ้าน แขกจะได้ไม่เดินผ่านห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน ห้องรับแขกเป็นห้องที่ใช้รับรองแขก บางบ้านใช้เป็นห้องนั่งเล่นสำหรับครอบครัวด้วย ซึ่งเป็นการประหยัดอีกวิธีหนึ่ง วิธีการจัดและตกแต่งที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

๑.๑. **การใช้สี** ห้องรับแขกควรใช้สีที่มองดูสดชื่นและแสดงการต้อนรับ ซึ่งได้แก่ สีประเภทร้อน เช่น สีชมพู สีส้มอ่อน สีเหลือง เป็นต้น

๑.๒. **การจัดตั้งเครื่องเรือน** เครื่องเรือนที่จำเป็น ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ที่นั่งสบาย แต่ไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน เลือกใช้สีและรูปทรงต่างกันได้ สำหรับครอบครัวคนไทยยังนิยมใช้เก้าอี้จะต้องแสดงการต้อนรับ โดยไม่หันพนักเก้าอี้ให้กับทางเข้า และจัดให้เป็นกลุ่มสนทนาที่ดี คือ ตั้งเก้าอี้ให้ผู้นั่งได้หันหน้าเข้าหากัน เพื่อสะดวกในการพูดคุย จะได้ไม่ต้องพะวงหน้าในขณะสนทนากัน โดยการจัดเก้าอี้ในลักษณะรูปตัวยู หรือตัวแอล สำหรับวงกลมซึ่งเป็นลักษณะของกลุ่มสนทนาที่ดีที่สุดนั้น เหมาะสำหรับบ้านที่มีห้องกว้าง จัดกลุ่มสนทนามากกว่าหนึ่งกลุ่ม และกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นรูปวงกลมนี้จัดไว้เป็นกลุ่มที่สอง

๑.๓. **การตกแต่ง** ห้องรับแขกหรือห้องนั่งเล่นตกแต่งด้วยภาพทิวทัศน์ต่างๆ ได้ ควรเลือกสีให้เข้ากับเครื่องเรือนและผนังห้อง นอกจากนั้นควรจัดให้สัมพันธ์กับธรรมชาติ โดยการจัดไม้ดอกหรือไม้ใบประดับตกแต่งไว้บนโต๊ะหรือมุมห้อง แล้วแต่เนื้อที่ที่จะอำนวยให้หรืออาจจะให้สัมพันธ์กับธรรมชาติโดยทำให้ผนังหนึ่งกระจก สามารถมองออกไปข้างนอกแลเห็นทิวทัศน์สวยงาม

๒. **ห้องอาหาร** หน้าทีโดยตรงของห้องนี้ คือใช้เป็นที่รับประทานอาหาร แต่เพื่อเป็นการประหยัดสามารถจะใช้ห้องนี้ทำหน้าที่อื่น ๆ ได้อีก เช่น รับแขกที่สนิทสนมกัน ใช้เป็นห้องนั่งเล่นสำหรับครอบครัว นอกจากนั้น

ยังใช้เป็นที่ทำงานอื่น ๆ ได้อีก เช่น ใช้เป็นที่อ่านหนังสือ เขียนหนังสือเย็บผ้า เป็นต้น ต่อไปนี้เป็นการตกแต่งและการจัดตั้งเครื่องเรือน

๒.๑. เครื่องเรือนที่จำเป็นสำหรับห้องรับประทานอาหาร ได้แก่

๒.๑.๑. โต๊ะอาหาร มีหลายแบบ เช่น โต๊ะกลม โต๊ะเหลี่ยม และโต๊ะสี่เหลี่ยมแต่มุมมน โต๊ะกลมและโต๊ะเหลี่ยมมุมมนมีประโยชน์ใช้สอยสอยมากที่สุด เพราะใช้เนื้อที่บนโต๊ะได้รอบด้าน

๒.๑.๒. ตู้เก็บถ้วยชาม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดมือ ผ้าปูโต๊ะ และเครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร

๒.๑.๓. ตู้เย็น หน้าที่ของตู้เย็น คือ ใช้เก็บอาหารสด ดังนั้น ตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดคือห้องครัว แต่ถ้าหากห้องครัวแคบเกินไป อนุโลมให้ตั้งในห้องอาหารได้

๒.๒. การจัดโต๊ะอาหาร แยกออกเป็น ๒ แบบ คือ สำหรับห้องกว้างและห้องแคบ ขนาดของห้องต่างกันจึงมีแบบการจัดตั้งต่างกัน ดังนี้

ห้องแคบ ควรจัดตั้งให้โต๊ะด้านใดด้านหนึ่งชิดกับฝาผนัง ถ้ามีเนื้อที่บนโต๊ะมากพอสำหรับสมาชิก แต่ถ้าหากไม่พอ ควรเลื่อนโต๊ะห่างจากผนังเพียงเล็กน้อย พอที่จะเลื่อนเก้าอี้ลงนั่งได้สะดวก และควรไถลหน้าต่างเพื่อจะได้ชมทิวทัศน์ภายนอก

ห้องกว้าง นิยมตั้งโต๊ะอาหารไว้มุมหนึ่งของห้อง เพื่อใช้เนื้อที่ว่างที่เหลือทำประโยชน์อย่างอื่นได้ต่อไป

๒.๓. การใช้สี ห้องอาหารควรใช้สีอบอุ่นหรือสีประเภทร้อน เช่น สีชมพูอ่อน ส้มอ่อน เป็นต้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าอาหารอุ่นอยู่ตลอดเวลา

๓. **ห้องนอน** ควรอยู่ที่ทิศตะวันออกของบ้านเพื่อจะได้รับแสงแดดในตอนเช้า และไม่ร้อนในตอนบ่าย ห้องนอนควรเป็นห้องที่สวยงามที่สุด และเป็นสัดส่วน นอกจากจะใช้นอนแล้วยังใช้เป็นที่แต่งตัว อ่านหนังสือได้อีกด้วย การจัดตั้งและตกแต่งที่สำคัญจะได้กล่าวต่อไป

๓.๑. **เครื่องเรือนและการจัดตั้ง** เตียงนอนควรจัดตั้งไว้ในที่ที่ไม่มีแสงรบกวน เช่น แสงไฟฟ้าจากทางเดิน ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ต้องแก้ไขด้วยการใช้ม่านบังแสงนั้น โดยทั่วไปถ้าห้องกว้างพอ ควรตั้งหัวเตียงให้ชิดผนังเพียงด้านเดียว เพื่อความสะดวกในการจัดผ้าปูที่นอนและทำความสะอาด แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงขนาดของห้องด้วย ถ้าห้องแคบ จำเป็นต้องตั้งหัวเตียงแล้วด้านข้างชนติดผนัง เพื่อให้เหลือเนื้อที่สำหรับกิจกรรมอื่นต่อไป

ที่แต่งตัวและตู้เสื้อผ้า ทั้งสองอย่างนี้ต้องอยู่ติดกันจึงจะสะดวกในการใช้สอย และควรไถลห้องน้ำ

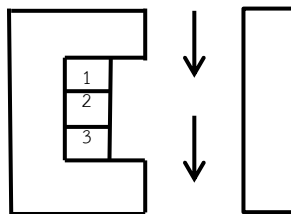
การใช้สี การใช้สีต้องใช้ให้เหมาะสมกับผู้ใช้ เช่น ห้องนอนผู้ใหญ่ต้องการความสงบเยือกเย็น เลือกใช้สีผนังห้องเป็นสีอ่อนของสีเย็น สำหรับเด็กวัยรุ่นผู้ชายใช้สีสดใสได้ แต่ถ้าเป็นเด็กผู้หญิงควรเลือกใช้สีอ่อน เพราะเด็กผู้หญิงอ่อนโยนและเรียบร้อยกว่าเด็กผู้ชาย

ลวดลายต่าง ๆ เช่น ลายผ้าม่าน หรือลวดลายผ้าปูที่นอน ก็แตกต่างกันออกไปตามเพศและวัย สำหรับห้องนอนผู้ใหญ่ควรเลือกลวดลายเรียบ ๆ ห้องนอนเด็กผู้ชายใช้ลวดลายแข็ง ๆ เช่น ลวดลายที่ประกอบด้วยเส้นตรง แต่เด็กผู้หญิงควรใช้ลวดลายที่อ่อนช้อย เช่น รูปดอกไม้ เป็นต้น

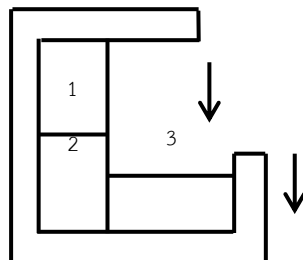
๔. **ห้องครัว** ควรอยู่ส่วนหลังของบ้านมีแสงสว่างและอากาศถ่ายเทสะดวก เป็นห้องที่ใช้เตรียมอาหารสำหรับครอบครัว ควรอยู่ห่างจากห้องนอน เพื่อไม่ให้มีกลิ่นและเสียงรบกวน ปัจจุบันมักจะจัดห้องครัวยรวมไว้ในตัวบ้าน ทั้งนี้เพื่อประหยัดค่าก่อสร้าง ทั้งยังได้รับความสะดวกในการส่งอาหารมายังห้องรับประทานอาหารอีกด้วย

การจัดห้องครัวมีหลักกว้าง ๆ ดังนี้

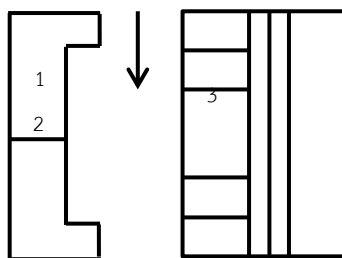
- ๔.๑. จัดครัวให้ถูกสุขลักษณะ คือ ไม่ควรมีมุมมีขอบมากนัก เพราะจะทำความสะอาดยากถึงทั้งเศษอาหาร ครัวมีฝาปิดให้มิดชิด และตั้งไว้ใกล้บริเวณที่ล้าง
- ๔.๒. มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกเพื่อช่วยขจัดกลิ่น
- ๔.๓. แสงสว่างจำเป็นสำหรับงานทุกประเภท สำหรับในครัวก็จำเป็นต้องมีแสงสว่างพอเพียงตามหลักการเปิดช่องหน้าต่างเพื่อรับแสงสว่างธรรมชาติ จะต้องมีช่องหน้าต่างต่าง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่ห้อง
- ๔.๔. ผนัง ควรใช้สีอ่อน เพราะมองดูสะอาดตา สีที่ดีที่สุด ได้แก่ สีขาว นอกจากมองดูสะอาดตาแล้วยังช่วยให้ห้องสว่างอีกด้วย
- ๔.๕. การตกแต่ง ในห้องครัวไม่ต้องการเครื่องตกแต่งมาก สิ่งที่ควรจัดตั้งไว้ในครัว ได้แก่ ตู้เย็น แก้วน้ำ สำหรับนั่งทำงานและพักผ่อน นาฬิกาเพื่อดูเวลา
- ๔.๖. การจัดตั้งเครื่องใช้ในครัวมีวิธีการจัดครัว ๔ แบบ ดังนี้
จัดแบบเส้นตรง เหมาะสำหรับเนื้อที่น้อย

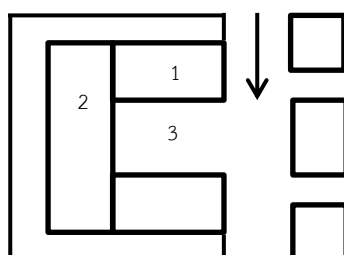
จัดแบบตัวแอล หรือมุมฉาก หรือมุมตรง

จัดแบบตรงกันข้าม หรือ แบบขนาน

จัดแบบตัวยู

การจัดครัวแต่ละแบบนั้นประกอบด้วยหน่วยงาน ๓ หน่วย คือ

หน่วยที่ ๑ เรียกว่า หน่วยเตรียมหรือหน่วยผสม ถ้ามีผู้เฒ่าควรตั้งไว้ที่หน่วยนี้

หน่วยที่ ๒ เรียกว่า หน่วยล้าง ประกอบด้วย อ่างล้าง

หน่วยที่ ๓ เรียกว่าหน่วยปรุง ประกอบด้วยเตาหุงต้ม เครื่องปรุงและภาชนะหุงต้ม